

510 Tractatio Appendix

S. Bern. capite meo; & dextera illius amplexabitur me. S. Bernat. ser. 51. per Dei levam adversa, per dexteram prospera indicari existimat. Guillelmus apud nostrum Del Rio levam refert ad tempus dominicae passionis, quo Beata Virgo tantopere in animo discruciatum est: de gaudio autem resurrectionis dexteram intelligit. Sed utraque manus referenda ad Dei gratiam, & auxilium Deiparæ eo tempore corroborans, ut infra dicto pectora adversa quæque subiret. Unde dicit Sanctus Anselmus de excell. Virg. cap. 5. Utique pia Domina non crediderim te potuisse illo pacto stimulos tanti cruciatus, quin vitam amitteres, sustinere; nisi ipse spiritus vita, spiritus consolationis, spiritus scilicet dulcissimi filii tui, te confortaret, te consolaretur. Ecce manus hinc inde tenentes sedile, sed Dei solium, Mariam nempe.

1766 Exodi 17. cum Moyses utraque manu in crucis speciem extensa virgam teneret thau-maturgam, cruxifixi Iesu typum gerens (ut multi Ecclesiæ Patres docent Tertul. lib. 3. contra Marcio. cap. 18. Cyrill. in collectan. cap. 15. Cyprian. lib. 2. teflum. 21. Justinus contra Tryphonem, Prosper 1. p. prædictio. cap. ultimo) atque hoc habitu miraculoso reportasset victoriam: Aedificavit altare, & vocavit nomen eius: Dominus exaltatio mea. Hebraice; Dominus auxilium meum: vel etiam, Dominus est signum, aut miraculum meum. Et quia hæc victoria est Moysi data ab illo ipsis manibus, quæ solium Domini, id est Mariam cruciformem, & cum crucifixo filio patientem, roborabant, subdit è vestigio: Quia manus solii Domini, & bellum Domini erit contra Amalek in generationem, & generationem. Hebraice est: quia manus super solium Domini est. LXX. vertunt; quia manu occulta, vel potius excelsa præliatur Dominus. Profecto cum Deipara sit, appelletur frequenter à Patribus Dei solium: credendum est, appellari à Moyse manu super solium Domini, Christi crucifixi manum, sive auxilium, quo Matrem, & Martyrem suam firmavit, & exxit, ut juxta crucem acerbissimos cruciatus generosè perferret cruci affixa per compassionem tanquam conredemptrix humani generis. Sic enim ab hoc Dei folio pugnavit Christus maria occulta, & excelsa; manibus ipse suis cruci suffixis (in quibus abscondita est fortitudo ejus, Abacuc 3. 4.) Matrem obfirmans, & corroborans.

1767 Si vero duæ illæ manus eò spectent, ut sedentis manus, & brachia sustentent, atque confirmant; bellè hæc etiam in Deiparam cadunt; de quo bono quodam sensu potest affirmari firmasse, & confirmasse patientem suum filium ad tormenta, & mortem subeundam. Primo eum confirmavit voluntatem ipsa suam divinæ voluntati conformem exhibens: & quemadmodum agnita à Christo æterni Patris voluntas illum confirmavit in horto trepidante; Verum tamen non mea, sed tua voluntas fiat: sic etiam non longè absimili ratione, Matris charissimæ voluntas cum voluntate Patris adeò concors eum confirmavit: Deinde negandum non est, fortasse aliquando adhortatione Matris confortatum filium, non quia ipse adhortatione illa indigeret ad perferrendo cruciatus, & necem; sed quia tanti eam filius

Deipara confirmata à filio filium suum ipsa confirmavit ad crucis martyrium.

Guillel.

S. Ansel.

Exo. 17.

Victoria Moysæ data à Dei manibus occulte in eo pugnantibus.

LXX.

Hæc manus Dei param patientem firmabant.

Abacuc 3. 4.

Inscriptio

so an-

res fu-

ri Ma-

& Ch-

ni.

Duo

rum

Chr

com

tituum

Nu.

Rup.

S.

habuerint, ut novo quodam titulo subinde fuerit roboratus: ut etiam Virginis praesentia ad crucem constantissime stantis, & generosè compatiens. Manus ergo, & brachia Matri fortius quidem filium sustentabant, quæm crucis brachia: imò ipsa sibi per affectionem quodammodo erat crux, ut loquitur Guillelmus ad cap. 7. Cantorum. Guillel. Quo veniunt illa Genes. verba cap. 2. 18. Genes. 2. quæ Virginis, & Christi adaptant Bonaventura, Rupertus, & alii: Non est bonum hominem esse solum; faciamus ei adjutorium simile sibi. Pro adjutorium est Hebraicæ auxilium in tribulationibus. Chaldaeus vertit: Chalde. Faciamus ei sustentaculum, quod sit penes eum; ut sit ad manum, ut in omnibus iuvet, & sublebet; ut sit ad curarum, dolorum, & laborum levamen. Pro simile sibi legitur ex Hebreo; coram ipso, vel iuxta ipsum. Lxx. efferunt: quod sit secundum ipsum. Quod abundè præstuit Virgo Mater dum Martyr Martyri filio adstituit juxta crucem patiens. Recepit igitur ipsa de se ait Prov. 8. 14. Meum est consilium, & aequitas. Hebraicæ; subsistitia, aut constantia: ad me spectat, non solum homines, sed vel ipsum Deum patientem sustentare, & confortare.

1768 Deinde Regii throni sex gradus, & per sex duodecim leunculi stantes super sex gradus hinc atque inde, mihi præsignant fortissimos Ecclesiæ Martyres, per quos ad Christi solium magnificum, id est Mariam Matrem, & Martyrem datur ascensus; & ex quibus Jesu regnantis thronus aspergit. Graduum, & leunculorum materies eburnea, & aurea id suadet in primis, iuxta supra dicta de ebo-re commendatissimo purpura infesto; & auro obrizo fulvo nimis, seu probatissimo. Purpurei sunt gradus; & ascensus hic est purpureus, de quo Cantic. 3. 9. Ferculum fecit sibi Rex Salomon: id est solium, vel stellam Regiam, ut nonnulli explicant, & ad quam fieri allusionem Rabanus putat in Raban. hoc eburneo Salomonis throno: Fecit Rex Salomon: Thronus (ait Rabanus) vel solium est imperialis sedes, quæ in Canticis cap. 3. ferculum appellatur, eo quod residentes ferat. Hoc ferculum, seu thronus, habuisse dicitur, ascensum purpureum, quia purpureis gradibus ex rubescente materia constabat, tinctis quidem dibapho conchiliato purissimo: primum sanguine Jesu in alta cruce fuso; deinde iterum rosante Martyrum ostro, qui vulgarem transgressi dilectionem, ad hunc heroicum charitatis gradum ascenderunt: uti explicant Philo Carpa. Del Rio, & recentiores alii. Legeme lib. 3. par. 2. cap. 20. Et observa ad rem nostram quod Historia scholastica tradit lib. 3. Reg. cap. 23. sex nempe gradus illius Regii solii elaboratos ex Porphyrite lapide; de quo Plinius lib. 36. cap. 7. Rubet Porphyry. Plin. retes in eadem Egypto. Certè hi rubentes gradus, seu purpureus ascensus, & Virginem Matrem commendant, quæ sella Regia est: & reliquos Ecclesiæ Martyres, qui leunculi sunt stantes super sex illos gradus. Unde Guillelmus ita ascensum purpureum interpretatur satis bene: Et quoniam eidem gloriose Virginis, & Matri, de mune re ejus, qui natus est ex ea, ad culmen perfectionis, non desuit sublime martyrii meritum; sequitur in ferculo; ascensus purpureus. Guillel.

Phi. Car.
P. Del
Rio.
Histor.
scho.

hi vi-

De Martyrio Deiparæ. Cap. I.

511

Philip. 1. bi vivere Christus est, & mori lucrum, ait Paulus. Ergo o Paule, tibi vivere præclarè, ascendere est. Sed non omium ascendentium ascensus purpureus est, quia Martyrum hac prærogativa est.

1769 Jam verò duodecim leunculi stantes super sex gradus cur non opportunissimum erunt Martyrum fortissimorum symbolum? Prover. 30. 30. Leo fortissimus bestiarum ad nullius pavebit occursum. Martyres certè admiranda fortitudine sua (in qua martyrii esfencia ponitur) Leones extitere generosi, nullis adversariorum incurvis confertati: son los leones dela Iglesia. De quibus iure merito prædictes ad 1. Parali. 12. 8. Sed & Gaddi transfigurunt ad David, cum latenter in deserto, viri robustissimi, & pugnatores optimi, tenentes clypeum, & hastam: facies eorum quasi facies leonis. Quæ verba Glossa Lyran. significant illi, qui sunt in exercitu Christi armati clypeo patientie ad sustinendum tribulationes: & hasta constantie ad arguendum tyrannos potentes. Ideo subditur; facies eorum quasi facies leonis. Prover. 28. justus quasi leo confidens absque terrore erit. Attexit facer textus: Ipsi sunt, qui transierunt Jordanem mensa primo, quando inundare consuevit. Ubi eadem Glossa ita exponebit: Per inundatam Jordani significatur incrementum tribulationis. Per istos autem, qui transferunt Jordani tempore inundationis, figurati fuerunt Martyres in maximis tribulationibus patientes.

1770 Denique observa cum nostro Sanctio, id in eo throno leones à Salomone expreslos quasi vigiles, & custodes, qui Regis tuerentur auctoritatem, atque omne ab illo periculum arcerent. Apparebat enim ibi Regia maiestas, ac populus sui nominis terrorem offendebat. Profectò Martyres Ecclesiæ, leones vocitandi, vigiles, & custodes, qui pacifici Salomonis Iesu, ac Deiparæ Matris tuerentur auctoritatem usque ad sanguinis, & vita effusionem. Proinde putaverim, cum intuitu ad hunc Salomonis thronum, & stipatores leunculos, dictum Cantic. 3. 7. En letulum Salomonis sexaginta fortes ambiant ex fortissimis Israel; omnes tenentes gladios, & ad bella doctissimi; uniuscujusque ensis super femur suum, propter timores nocturnos. Ubi lectulus est nonnullis thronus, solium, sella Regia: in qua reclinabatur uti in lectulo. Sexaginta autem fortes significant strenuissimum Martyrum copiolam vim nihil in munera sui functione vigilanter, laboris, constantiae prætermittentium. Lege dicta superiorius ad hunc locum lib. 3. par. 3. cap. 5. His igitur præfatis, nobilissimum Deiparæ Martyrium expendamus, illud in varios discursus descantes, concionibus sacris peropportunos.

Can. 3. 9. C A P. I.

P. Sancti. Martires leones vigilantes pro Christi ac Deiparæ custodia.

Can. 3. 7. Apo. 12. Virgo in suo martyrio cruciatur, ut pareret; & peperit filium masculum. At quinam istiusmodi partus cruciamentis plenus? Nonne Virgo absque ullis doloribus Christum peperit? Absque dolore peperit in stabulo Bethleemtico: cæterum secundus ad Crucem partus, seu repartitio (ut ita dicam) non in carne, sed in animo, fuit plenus maximis cruciatis, & angoribus; ut loquitur S. Damascenus lib. 4. ortho. fidei cap. 15. Sed ipse beata, & super naturam, donorum digna effecta dolores partus, quos effugit parvus, illus tempore passionis sustinuit, ex materna compassione viscerum, lacerum repartit. Subsequitur eo Apoc. capite concitata à Dracone magno, & rufo, sive sanguineo, contra Christum, hujusque matrem in suis Martyribus horrenda persecutio. Item ipsius Deiparæ fuga in Gentilitatis desertum, ubi tot incommoda, & necesse perpessa quodammodo est una cum filio in suis utique fidelibus.

1772 Jam ergo Virgo Mater, & Martyr, dum filio adstat patienti, & morienti, appetet solis claritate amicta, lunæ immixta, & stellæ redimita. Quid rogo, mysterii in hoc lumenarium concursu. A legè illuminandi terram deficiunt, & in unius Deiparæ illuminationem advolant? Sanè ut ostendatur, Deiparæ à tempore quo unà cum filio martyrium subiit, lucidiorem sole esse, luna, & stellæ ad terras illuminandas suo favore, suo consilio, suisque precationibus. Totius luminis abyssus est Christus cruci suffixus Habac. 3. 4. Splendor ejus ut lux erit (ut lux solis, lunæ, & stellarum) cornua in Hab. 3. 4. manibus

Juxta S. Bonaven. lectionem.

Sic Maria dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret. Joan. 3.

Anteloquium.

1771 **D**um sol dominicæ mortis tempore Apoc. 12.

suos præternaturam contraxit radios, & mundum desit illuminare, obtempla-ta non Judæa solum, sed terrarum orbe universo; Signum magnum apparuit in celo;

Apocalyp-
ta Herois
Virginis
definit
Marem, &
Martyrem.

Cur signum:
appelletur.

S. Epiph.

Thren. 3.

illud Threno. 3. 12. Tetendit arcum suum,

justus quasi leo confidens absque terrore erit.

Attextit facer textus: Ipsi sunt, qui transierunt Jordanem mensa primo, quando inundare consuevit. Ubi eadem Glossa ita exponit: Per inundatam Jordani significatur incrementum tribulationis. Per istos autem, qui transferunt Jordani tempore inundationis, figurati fuerunt Martyres in maximis tribulationibus patientes.

Quod vero Virgo sit signum, cui contradicitur, Ier. 1: ecce dabit vobis Dominus ipse signum. Quodnam hoc? ecce Virgo. Suader deinde ipse contextus, nam de Virgine Matre dicitur v. 2. Et in utero habens clama- bat parturient, & cruciabatur, ut pareret; & peperit filium masculum. At quinam istiusmodi partus cruciamentis plenus? Nonne Virgo absque ullis doloribus Christum peperit? Absque dolore peperit in stabulo Bethleemtico: cæterum secundus ad Crucem partus, seu repartitio (ut ita dicam) non in carne, sed in animo, fuit plenus maximis cruciatis, & angoribus; ut loquitur S. Damascenus lib. 4. ortho. fidei cap. 15. Sed ipse beata, & super naturam, donorum digna effecta dolores partus, quos effugit parvus, illus tempore passionis sustinuit, ex materna compassione viscerum, lacerum repartit. Subsequitur eo Apoc. capite concitata à Dracone magno, & rufo, sive sanguineo, contra Christum, hujusque matrem in suis Martyribus horrenda persecutio. Item ipsius Deiparæ fuga in Gentilitatis desertum, ubi tot incommoda, & necesse perpessa quodammodo est una cum filio in suis utique fidelibus.

Apo. 12. Virgo in suo martyrio cruciatur, ut pareret.

Can. 3. 7.

S. Damas.

Caletum

luminarium concursu ad martyrem

Deiparæ, ut illuminet omnes.

